

Complexnummer: 525251

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

TU-complex Binnenstad

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

525252, 525253

Woonplaats

Delft

Gemeente

Delft

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdoject

Oostplantsoen 94, 2611 WL te Delft

Complexomschrijving

Inleiding

Het complex bestaat uit de UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK van de Technische Hogeschool, genoemd Centrale Bibliotheek, van de periode 1910-1915 van de hand van rijksbouwmeester J.A.W. Vrijman (Schuttersveld 2), het UNIVERSITEITSGEBOUW van de Technische Hogeschool van de afdeling Weg- en Waterbouw (Oostplantsoen 25) van architect G. van Drecht (1918-1923) en een ERFAFSCHIEDING.

Rond 1900 kwam een groot exercitieterrein ter beschikking tussen Raam en Oostplantsoen. Dit vormde de aanleiding om hier de noodzakelijke uitbreidingen van de TH te plannen. Het plan van 1908 voorzag in de bouw van een aantal nieuwe universiteitsgebouwen, zoals een aula en gebouwen voor Bouwkunde en Weg- en Waterbouwkunde tussen de Verwersdijk en het Oostplantsoen. De Centrale Bibliotheek werd als eerste gebouwd. Voor het bouwrijp maken van het plangebied werd onder meer in 1914 de Raam- of Lakengracht gedempt. De plannen werden slechts gedeeltelijk uitgevoerd, omdat de Technische Hogeschool uiteindelijk besloot de uitbreidingen ten zuiden van de binnenstad te situeren. Naast de bibliotheek werden nog in 1923 het gebouw voor Weg- en Waterbouwkunde (aan het Oostplantsoen) en in 1933 het Waterloopkundig Laboratorium (aan de Raam) in gebruik genomen.

In 1997 is de bibliotheek verhuisd naar de Wippolder en is het gehele complex vrijgekomen voor herbestemming.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

N.B. De garage (tegen de bibliotheek gebouwd) uit 1958, de vrijstaande rijwielstalling en het H.S. station uit 1965 op de binnenplaats van bibliotheek en Weg- en Waterbouw zijn niet bij de bescherming van rijkswege betrokken.

Omschrijving

Het uit drie onderdelen bestaande complex bevindt zich op een rechthoekig perceel, dat begrensd wordt door het Oostplantsoen, de Doelenstraat, het Schuttersveld en de Vaandelsteeg, die overgaat in de Fortuinstraat. Het perceel bevindt zich met de kopse oostkant aan het Oostplantsoen, dat op zijn beurt aan het Rijn-Schiekanaal grenst. Het gebouw van Weg- en Waterbouw ligt in de vorm van een winkelhaak langs het Oostplantsoen (met voorgevel en hoofdentree) en de Fortuinstraat. De Centrale bibliotheek ligt aan de zijde van de Doelenstraat belendend aan Weg- en Waterbouw en spiegelt de vorm van dit gebouw. De voorgevel van de bibliotheek is aan het Schuttersveld gesitueerd. Aan de zuidzijde is deze westelijke vleugel vrijstaand, waardoor het binnenplein tussen de twee 'winkelhaken' aan de westzijde gedeeltelijk geopend is.

Het plein heeft aan de noord- en zuidzijde (resp. Doelenstraat en Fortuinstraat) een afscheiding deze loopt aan de zijde van de Doelenstraat geheel langs het perceel en sluit aan op de noordoosthoek van Weg- en Waterbouw.

Waardering

Het complex TU-Binnenstad op Schuttersveld/Raam/Oostplantsoen is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde

- als uitdrukking van de specifieke wetenschappelijke functies en vanwege de plaats die het inneemt in de geschiedenis van de Technische Universiteit Delft;
- als vroeg voorbeeld van gebouwtypen, als voorbeelden van de specifieke bouwstijlen en vanwege karakteristieke hoofdvorm, materiaalgebruik, detaillering en de hoge mate van gaafheid daarvan.

Het complex heeft stedenbouwkundige waarde vanwege de beeldbepalende ligging rond het Schuttersveld/Raam/Oostplantsoen en de ruimtelijk-functionele en visuele relatie van de gebouwen van het TU-complex Binnenstad onderling.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 525252

Status rijksmonument
Inschrijving register* 21 mei 2002
Kadaster deel/nr 82927/133

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Delft		Delft		Zuid-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Oostplantsoen	94			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	95			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	96			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	97			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	98			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	99			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	100			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	101			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	102			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	103			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	104			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	105			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	106			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	107			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	108			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	109			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	110			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	111			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	112			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	113			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	114			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	115			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	116			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	117			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	118			2611 WL	Delft		

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Oostplantsoen	119			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	120			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	121			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	122			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	123			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	124			2611 WL	Delft		
Oostplantsoen	125			2611 WL	Delft		
Raam	60			2611 WP	Delft		
Raam	62			2611 WP	Delft		
Raam	64			2611 WP	Delft		
Raam	66			2611 WP	Delft		
Raam	68			2611 WP	Delft		
Raam	70			2611 WP	Delft		
Raam	104			2611 WP	Delft		
Raam	106			2611 WP	Delft		
Raam	108			2611 WP	Delft		
Raam	110			2611 WP	Delft		
Raam	112			2611 WP	Delft		
Raam	114			2611 WP	Delft		
Raam	138			2611 WP	Delft		
Raam	140			2611 WP	Delft		
Raam	142			2611 WP	Delft		
Raam	144			2611 WP	Delft		
Raam	146			2611 WP	Delft		
Raam	148			2611 WP	Delft		
Raam	168			2611 WP	Delft		
Raam	170			2611 WP	Delft		
Raam	172			2611 WP	Delft		
Raam	174			2611 WP	Delft		
Raam	176			2611 WP	Delft		
Raam	178			2611 WP	Delft		
<i>Kadastrale gemeente*</i>		<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>		<i>Grondperceel</i>	
Delft		C	4417	A102			
Delft		C	4417	A67			

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Delft	C	4417	A86	
Delft	C	4417	A42	
Delft	C	4417	A26	
Delft	C	4417	A18	
Delft	C	4417	A41	
Delft	C	4417	A53	
Delft	C	4417	A21	
Delft	C	4417	A51	
Delft	C	4417	A35	
Delft	C	4417	A17	
Delft	C	4417	A31	
Delft	C	4417	A101	
Delft	C	4417	A56	
Delft	C	4417	A19	
Delft	C	4417	A89	
Delft	C	4417	A37	
Delft	C	4417	A48	
Delft	C	4417	A99	
Delft	C	4417	A44	
Delft	C	4417	A54	
Delft	C	4417	A23	
Delft	C	4417	A55	
Delft	C	4417	A45	
Delft	C	4417	A34	
Delft	C	4417	A104	
Delft	C	4417	A24	
Delft	C	4417	A70	
Delft	C	4417	A29	
Delft	C	4417	A20	
Delft	C	4417	A38	
Delft	C	4417	A100	
Delft	C	4417	A68	
Delft	C	4417	A69	
Delft	C	4417	A85	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Delft	C	4417	A47	
Delft	C	4417	A46	
Delft	C	4417	A84	
Delft	C	4417	A88	
Delft	C	4417	A32	
Delft	C	4417	A27	
Delft	C	4417	A103	
Delft	C	4417	A43	
Delft	C	4417	A30	
Delft	C	4417	A28	
Delft	C	4417	A25	
Delft	C	4417	A33	
Delft	C	4417	A36	
Delft	C	4417	A39	
Delft	C	4417	A72	
Delft	C	4417	A71	
Delft	C	4417	A40	
Delft	C	4417	A22	
Delft	C	4417	A87	
Delft	C	4417	A52	

*Omschrijving***

Inleiding

Bij het TU-complex Binnenstad behorende UNIVERSITEITSGEBOUW met ERFAFSCHEIDING van de Technische Hogeschool van de afdeling Weg- en Waterbouw naar ontwerp van architect G. van Drecht uit de periode 1918-1923 in de stijl van de Overgangsarchitectuur met invloeden van het Neo-Classicisme. Van 1976 tot 1997 maakte het gebouw onderdeel uit van de Centrale Bibliotheek van de TUD en de Centrale Fotografische Dienst, waarvoor Weg- en Waterbouw in 1976 door de rijksgebouwendienst verbouwd werd. De beeldhouwde entreepartij is van H.A. van den Eynde.

In de kelders bevond zich vóór de bouw van het zelfstandige Waterloopkundig Laboratorium een tachtig meter lang laboratorium. De testmodellen werden van water voorzien door middel van een grote bak van gewapend beton, die buiten opgesteld was. Elektrische pompen, die opgesteld stonden onder het trappenhuis zorgden voor de watercirculatie.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het gebouw is opgetrokken vanuit een samengestelde plattegrond en is grotendeels onderkelderd. De twee bouwlagen hoge hoofdmassa ligt evenwijdig aan het schuin op het stramien van de zijstraten liggende Oostplantsoen. Deze vleugel aan het Oostplantsoen bestaat uit een fors middenpaviljoen van drie traveeën breed onder een puntdak, dat bekroond wordt door een lantaarn. Achter dit hoofdvolume is het middenpaviljoen uitgebouwd met een samengesteld volume, dat het trappenhuis bevat, onder een puntdak en aan de westzijde een driekantige entreepartij (3/6) onder drie schilden. Aan weerszijden van het centrale, risalerende paviljoen bevinden zich twee vleugels van acht, resp. zeven traveeën breed met zadeldaken, waarvan de nokken evenwijdig aan de voorgevel lopen. De zuidelijke vleugel is langs de achtergevel uitgebouwd met een volume van één laag met plat dak. De haaks op het Oostplantsoen staande dwarsvleugels zijn voorzien van schilddaken met schoorstenen op de nokken. De zuidelijke dwarsvleugel is via een geknikt tussenlid met plat dak (met opengewerkte bakstenen balustrade afgesloten met kunststenen afdekking) verbonden met de vleugel aan de Fortuinstraat. Deze vleugel heeft een L-vormige plattegrond door de uitbouw van de vleugel naar de binnenplaats toe. In de oostelijke oksel van deze uitbouw en de 'Fortuinvleugel' bevindt zich een uitbouw van twee bouwlagen met plat dak. In de westelijke oksel bevindt zich een ingangspartij van één laag met plat dak (en balustrade). De samengestelde kap van deze vleugel bestaat uit een geknikt en afgeknot schilddak.

De gevels in schoonmetselwerk van grauwe baksteen in kruisverband worden sterk horizontaal benadrukt door de plint en uitkragende dakschilden. De plint bestaat aan de voornaamste vleugel (aan het Oostplantsoen) uit een volledig granieten basement. De overige gevels zijn uitgevoerd met vlakke plint, die afgesloten wordt door een band van graniet. De gemetselde vensters komen voor als staand enkelvoudig, drievoudig venster en als kruisvenster. Ze bestaan uit kunststenen wissel-, onder- en lekdorpels en kunststenen lateien, die over de breedte van meerdere vensters doorlopen. Ze bevatten stalen draairamen en meerruits vaste - en klepramen met stalen hang- en sluitwerk. Tussen de lateien en de lekdorpels van de vensters zijn de gevelvlakken verrijkt met uitgemetselde, geometrische patronen. De daken zijn gedekt met blauwe leien in maasdekking en hebben een licht uitzwenkende dakvoet. Deze wordt afgesloten door een kunststenen goot, die uitgevoerd is met rijk geprofileerde vergaarbakken. De dakschilden worden doorsneden door dakkappellen, die zich middenboven de vensterassen bevinden en bestaan uit met leien gedekte schildkapjes en houten, dubbele draairamen. De gevels worden afgesloten met een meervoudige, vlakke lijst van kunststeen, waarvan de lateien van de bovenste vensters deel uit maken.

De voorgevel van het middenpaviljoen aan het Oostplantsoen bestaat uit een driedelige, kunststenen middenpartij, waarin zich de drie entreeportalen bevinden. Aan weerszijden van deze middenpartij is de gevel blind muur twee kleine staande vensters net boven de granieten plint. Vóór de entree een stoep met vier treden en bordes. Drie rondboogarcaden worden zwaar aangezet met blokken, een hanekam-motief en vier beeldhouwde figuren. De figuren fungeren als kariatyden voor de zwaarbewerkte lijst erboven waar uitkragende lisenen op rusten. Tussen de lisenen drie meervoudige vensters met roeden in de bovenlichten. Onder de vensters reliëfs met meandermotief en boven reliëfs met symbolen als de mercuriusstaf en schepen. Boven de uitkragende daklijst een opengewerkte balustrade en - corresponderend met de lisenen - decoratieve penanten. De inpandige entree bevat in het midden een dubbele glasdeur met decoratief ijzeren hekwerk met aan weerszijden daarvan. De vleugels bevatten per verdieping en per travee een kruisvenster. De risalerende voorgevels van de risalerende hoekpaviljoens bevatten twee reeksen van drie kruisvensters onder een gezamenlijke latei. De zijgevel-west bevat vijf traveeën met kruisvensters. De zijgevel aan de Fortuinstraat bevat op elk van de drie bouwlagen kruisvensters. Langs de gevel bevinden zich koekoeken. De dakschilden bevatten langgerekte reeksen liggende dakkapellen. De kopse gevel aan het Raam bevat drie reeksen van vier enkele vensters. De nevenentre in de oksel bevat een trap met bordes en borstweringen, een dubbele, inpandige deur en kunststenen accenten. De gevel van de Fortuinvleugel bevat aan het binnenterrein overwegend kruisvensters met in de gevel van het tussenlid enkele vensters. De achtergevel van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

'Oostplantsoenvleugel' bevat enkele vensters. In de uitbouw waarin zich het trappenhuis bevindt bevinden zich langgerekte vensters met smalle, bakstenen muurdammen ertussen. De entree bevat een stoep en dubbele deur met bovenlichten, die gevat zijn in zware kunststenen omlijstingen.

In de zijvleugel en eerste verdieping bevonden zich tekenzalen, assistentkamers, modellenzalen en examenzalen. Onder het gebouw bevinden zich grote kelders, waarvan de lichttoetreding via koekoeken aan de Fortuinstraat is georganiseerd. De zolderverdieping met houten kap en dakbeschot fungeerde als bergzolder.

INTERIEUR. Het gebouw heeft de oorspronkelijke indeling en detaillering in grote lijnen behouden. De centrale ingangspartij aan het Oostplantsoen heeft een breed, volledig betegeld voorportaal, waarachter een ruime, volledig betegelde hal met het trappenhuis ligt. Drie rechtgesloten wandopeningen geven vanuit het tochtportaal toegang tot de centrale hal. Boven deze openingen bevinden zich grote bovenlichten met getrapte en keperboogvormige sluiting en glas-in-lood ramen. De lambrizingen en borstwering van de keizerlijke trap van het centrale trappenhuis zijn betegeld in groen met sierlijsten in turkoois, bruin en grijs. De dichte borstweringen worden bovenaan afgesloten met een brede afdekking van bruine tegels met een sierrand in reliëf in het midden en aan de zijkanten. Aan de westzijde bevinden zich zeven langgerekte lichten met getrapte afsluiting, die ramen met gebrandschilderd glas-in-lood bevatten. Van belang zijn voorts onder meer paneeldeuren, de houten lambrizing met vast bureau in één van de lokalen aan de zijde van het Oostplantsoen, de naaldhouten collegebanken in één van de lokalen aan de zijde van het Oostplantsoen, granitvloeren in gangen en toiletten, betegelde vloeren, betegelde lambrizingen in de gangen in groen, turkoois en bruine en grijze tinten, metalen kapstokken langs de lambrizingen, neventrappenhuisen met granieten trappen, ijzeren balustrade met houten handlijsten en doorlopende lambrizing van gekleurde tegels in groen, turkoois en zwart, natuurstenen vensterbanken, natuurstenen neuten en onderdorpels.

De Erfscheiding bestaat uit een muur met een ijzeren hek, met bakstenen pijlers en plint. Zowel de bases van de pijlers als de plinten zijn voorzien van een granieten deklijst. De erfafscheiding bevindt zich langs de noord- en zuidzijde van het binnenplein. Langs de Doelenstraat is het hek rijker uitgevoerd.

Waardering

Het voormalige universiteitsgebouw met bijbehorende erfafscheiding voor Weg- en Waterbouw aan het Oostplantsoen 25 naar ontwerp van architect G. van Drecht uit de periode 1918-1923 in de stijl van de Overgangsarchitectuur met invloeden van het Neo-Classicisme en met bijbehorend interieur is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde

- als uitdrukking van een specifieke functie, namelijk gebouw voor wetenschappelijk onderwijs en vanwege de plaats die het inneemt in de geschiedenis van de Technische Universiteit Delft;

- als voorbeeld van de bouwstijl, namelijk Overgangsarchitectuur, vanwege de plaats die het inneemt in het oeuvre van de architect Van Drecht en vanwege de karakteristieke hoofdvorm, materiaalgebruik, detaillering en interieur en de hoge mate van gaafheid daarvan.

Het universiteitsgebouw heeft stedenbouwkundige waarde vanwege de beeldbepalende ligging aan het Oostplantsoen en het Rijn-Schiekanaal en de ruimtelijk-functionele en visuele relatie met de omringende gebouwen van het TU-complex Binnenstad.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Onderwijs en wetenschap

Universiteitsgebouw

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 525253

Status rijksmonument
Inschrijving register* 21 mei 2002
Kadaster deel/nr 82927/78

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Delft		Delft		Zuid-Holland			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Doelenstraat	137			2611 NS	Delft		
Doelenstraat	139			2611 NS	Delft		
Doelenstraat	141			2611 NS	Delft		
Doelenstraat	143			2611 NS	Delft		
Doelenstraat	145			2611 NS	Delft		
Doelenstraat	147			2611 NS	Delft		
Doelenstraat	149			2611 NS	Delft		
Doelenstraat	151			2611 NS	Delft		
Doelenstraat	153			2611 NS	Delft		
Doelenstraat	155			2611 NS	Delft		
Doelenstraat	157			2611 NS	Delft		
Doelenstraat	159			2611 NS	Delft		
Raam	180			2611 WP	Delft		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Delft	C				4555		
Delft	C	4417	A6				
Delft	C				4388		
Delft	C	4417	A7				
Delft	C	4417	A14				
Delft	C	4417	A12				
Delft	C	4417	A8				
Delft	C	4417	A13				
Delft	C	4417	A9				
Delft	C	4417	A5				

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Delft	C	4417	A10	
Delft	C	4417	A11	
Delft	C	4417	A16	
Delft	C	4417	A15	

*Omschrijving***

Inleiding

Bij het TU-complex Binnenstad behorende UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK van de Technische Hogeschool, genoemd Centrale Bibliotheek, van de periode 1910-1915 van de hand van rijksbouwmeester J.A.W. Vrijman. In het ontwerp zijn het publieksgebouw in de stijl van de Neo-Hollandse Renaissance en het depot (aan de Doelenstraat) in de stijl van het Neo-Classicisme duidelijk van elkaar te onderscheiden.

De erkers van het depot aan de Doelenstraat waren aangebracht om het stof van de boeken te kunnen kloppen.

In 1997 is de TU-bibliotheek verhuisd naar de Wippolder.

N.B. 1. Het platte dak van het depot was oorspronkelijk uitgerust met een balustrade. N.B. 2. De garage (tegen de bibliotheek gebouwd) uit 1958, de vrijstaande rijwielstalling en het H.S. station uit 1965 op de binnenplaats van bibliotheek en Weg- en Waterbouw zijn niet bij de bescherming van rijkswege betrokken.

Omschrijving

Het gebouw bestaat uit twee haaks op elkaar staande hoofdmassa's: een tweelaags samengesteld volume met samengestelde kap aan het Schuttersveld en een vleugel opgetrokken vanuit een rechthoekige plattegrond bestaande uit drie bouwlagen met een plat dak aan de Doelenstraat.

Het gebouw is opgetrokken in schoon metselwerk van grauwe baksteen in kruisverband. De gevels zijn verrijkt met details, die verwijzen naar de vroege Neo-Hollandse Renaissance, zoals natuurstenen speklagen in de vorm van banden en waterlijsten, segmentboogvormige vensterbekroningen en vensters met frontons, Manniëristische topgevels met frontons als bekroning, voluutvormige afdekkingen en reliëfs met leeuwenkoppen. Ook rijk versierde, smeedijzeren gevelankers verlevendigen de gevels. De kappen zijn gedekt met blauwe leien in maasdekking, de schilden worden doorsneden door dakhuisjes met luiken en op een enkele nok bevindt zich een zinken piron. De dakvoet is afgewerkt met een eenvoudige houten gootlijst. De gevels bij platte daken zijn afgewerkt met een meervoudige, natuurstenen lijst. De hemelwaterafvoer benadrukt de verticaliteit van de gevels. De gemetselde, rechtgesloten kruisvensters en diverse typen meervoudige vensters hebben natuurstenen lateien, wissel- en onderdorpels en bevatten houten vaste en klepramen. De timpanen van de segmentboogvormige venstersbekroningen zijn vlak uitgevoerd, in de frontons bevinden zich hoofden in hoog-reliëf. De rondboogvensters zijn uitgevoerd met gemetselde traceringen en gekleurd glas-in-lood en bevatten onderaan - onder een wisseldorpel - drie lichten met houten kozijnen. De rondboogvensters in het depôt bevatten meerruits stalen ramen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het volume aan het Schuttersveld bestaat uit een noord-zuid georiënteerde middenvleugel geflankeerd door west-oost georiënteerde dwarsvolumes met zadeldaken. In de zuidelijke dwarsgeplaatste vleugel is een toren geïntegreerd. Aan de noordzijde bevindt zich een hoekpaviljoen. De middenvleugel heeft aan de westzijde een afgeplat zadeldak en op het midden van het dak bevindt zich een gemetselde lichtkap met koperen dak en rechtgesloten vensters. De over de middenas te spiegelen westgevel van de middenvleugel beslaat vijf traveeën. In het midden bevindt zich de entreepartij, die bestaat uit een hardstenen, vijfzijdige stoep met drie treden en een bordes en met een natuurstenen, rijk gedecoreerde deuromlijsting. De getoogde dubbele paneel deur met getoogde ruiten en siersmeedwerk wordt omsloten door een 'trionfboogmotief' met Ionische (3/4) zuilen. Op het entablement een liggend ovaal licht met roeden, dat door twee beeldhouwde allegorische figuren geflankeerd wordt. De vensters op de eerste bouwlaag zijn zesdelig en hebben een segmentboogvormig fronton. De negendelige vensters op de verdieping zijn breder en uitgevoerd met een fronton. De dakhuisjes bevinden zich in het midden van de vensterassen. De achtergevel (oost) is eveneens vijfassig met op elk van de twee bouwlagen vijf rondboogvensters. De vensterassen worden van elkaar gescheiden door lisenen. De toren is opgetrokken vanuit een rechthoekige plattegrond. Het schilddak van de toren wordt bekroond door een dakruiter, die van onder opengewerkt is en een samengestelde helm heeft. De voorgevel (westzijde) van de toren maakt onderdeel uit van de gevel aan het Schuttersveld. Aan deze zijde een groot rondboogvenster met gemetselde traceringen en glas-in-lood. De gemetselde daklijst wordt doorbroken door een wijzerplaat, gevat in een natuurstenen, klassieke omlijsting met ionische pilasters en een segmentboogvormig fronton. Het geheel rust op een lijst waaronder rolwerk. De noord- en de zuidgevel bevatten een topgeveltje met een venster, dat de daklijst doorsnijdt. De oostgevel heeft op de verdieping een rondboogvenster en een topgevel met enkele tweedelige vensters.

De westgevel van het noordelijke dwarsvolume bevat op de eerste bouwlaag twee zesdelige vensters en op de verdieping een 15-delig venster. In de topgevel voluten, reliëfs, een kruisvenster met fronton en gevelbekroning in de vorm van een segmentboog met een bol bekroond. De noordelijke gevel van het dit dwarsvolume is grotendeels blind. In de noordoostelijke oksel van dwarsvolume en noordpaviljoen bevindt zich een uitbouw met topgevel onder steekkap.

Het noordelijke paviljoen bestaat uit een volume van één bouwlaag onder een afgeplat schilddak. De noord- en westgevel bevatten in het midden een rondboogvenster met gekleurde glas-in-lood ramen met vlechtmotief. Ter plaatse van deze vensters is de gevel boven de dakvoet uitgemetseld tot een flesvormige topgevel en voorzien van steekkapjes.

De identieke gevels aan de Doelenstraat en aan de binnenplaats van de depotvleugel zijn vijftien traveeën lang. De klassieke opbouw wordt gevormd door een basement met daarboven kolossale, gestapelde orde, bestaande uit pilasters in Dorische en Ionische orde. De lisenen rusten met hun natuurstenen bases op doorlopende, uitkragende waterlijsten, die de gevel horizontaal geleiden. Het basement bestaat uit een vlakke plint, die afgesloten wordt door een waterlijst met daarboven rondboogvormige vensters met stalen ramen, horizontaal verbonden door een natuurstenen band. Tussen de pilasters bevinden zich de volledig met glas ingevulde puien. Een horizontale band halverwege de glaspuï duidt de verdiepingshoogte aan. De tweede, achtste en veertiende travee bevat een uitgebouwde erker, die rust op bakstenen consoles met natuurstenen, voluutvormige beëidigingen. De drie verdiepingen tellende erkers bevatten per verdieping een driedelig, rechtgesloten venster onder een natuurstenen latei, met natuurstenen lekdorpels en tweedelige ramen. Ter hoogte van het balkon op de verdieping bevindt zich een rondboogvenster. De gevel wordt afgesloten met een natuurstenen kroonlijst met een gemetseld fries. De zijgevels van de depotvleugels zijn ingebouwd c.q. blind.

INTERIEUR. Het nagenoeg gave interieur heeft de oorspronkelijke indeling en detaillering grotendeels behouden. De deuren aan weerszijden van het tochtportaal zijn verrijkt met een classicistische omlijsting met Ionische pilasters, een kroonlijst en een ovaalvormig opzetstuk met rolwerk en cartouche. Rondom de centrale, rechthoekige uitleenhal bevindt zich de galerij met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

rondboogarcade, die gedragen wordt door granieten toskaanse zuilen op natuurstenen sokkels. De hoekoplossing bestaat uit twee gekoppelde toskaanse zuilen op een gemeenschappelijke sokkel. De muurvlakken boven de arcadebogen zijn vlak gestuct en worden doorbroken door een horizontaal doorlopende natuurstenen lijst. De kleinere, composiet zuilen op de galerij dragen de wanden waarop de koepel rust, die op zijn beurt de hal overspant. Deze zuilen zijn toegepast in een alternerend stelsel van vrijstaande zuilen en gekoppelde zuilen met pilasters. De hoekoplossing komt overeen met die van de eerste bouwlaag. Het vlakke muurvlak boven de arcadebogen van de verdieping worden onderbroken door een horizontale, rondomdoorlopende tandlijst. De ovale vensters met sierstucwerk in hoog-reliëf in de wanden waarop de rechthoekige koepel rust bevatten gebrandschilderd glas-in-lood, waarin de namen van ingenieurs van de verschillende afdelingen en beroemde wetenschappers als Van Leeuwenhoek en Boerhaave zijn verwerkt. Karakteristiek is de uitbundige stucdecoratie in hoog-reliëf met florale motieven op het plafond van de galerijen en de koepel.

In het noordelijke hoekpaviljoen bevindt zich een zaal met tongewelf en stucplafond met rijke, geometrische profileringen en een rondom lopende muurschildering met voorstellingen omtrent wetenschap en arbeid. Het patroon van het stucplafond loopt door in de dwarsgeplaatste tongewelven boven de rondboogvensters. De afscheiding tussen deze zaal en een meer zuidelijk gelegen zaal wordt gevormd door een rondboogarcade met twee bogen met in het midden een toskaanse zuil. De zuidelijke zaal heeft een driedelig stucplafond met geometrisch patroon. Het trappenhuis is uitgevoerd met zwevende, granieten steektrappen met bordessen, siersmeedijzeren balustrades en houten handlijsten.

De draagconstructie van het depôt bestaat uit gewapend beton en samengestelde kolommen van geklinknagelde staalprofielen. Deze kolomconstructie is per verdieping lichter uitgevoerd.

Waardering

De voormalige Centrale Bibliotheek op het Schuttersveld 2 met bijbehorend interieur is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde

- als uitdrukking van een specifieke functie, namelijk wetenschappelijke bibliotheek en vanwege de plaats die het inneemt in de geschiedenis van de Technische Universiteit Delft;

- als vroeg voorbeeld van een bouwtype, namelijk een zelfstandige bibliotheek, als voorbeeld van de bouwstijl, namelijk Neo-Hollandse Renaissance, vanwege de plaats die het inneemt in het oeuvre van de architect J.A.W. Vrijman en vanwege karakteristieke hoofdvorm, materiaalgebruik, detaillering en interieur en de hoge mate van gaafheid daarvan.

De bibliotheek heeft stedenbouwkundige waarde vanwege de beeldbepalende ligging aan het Schuttersveld en de ruimtelijk-functionele en visuele relatie met de omringende gebouwen van het TU-complex Binnenstad.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Universiteitsbibliotheek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument